

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องคุณิพนธ์ การบริหารการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของ
กรุงเทพมหานคร แบบบูรณาการ
ชื่อผู้เขียน นางสาวกวนิดา คุณผลิน
ชื่อปริญญา ปรัชญาคุณิพนธ์บัณฑิต
สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์
ปีการศึกษา 2550

คณะกรรมการที่ปรึกษาคุณิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย เลาหวิเชียร ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรรมบุญ พงษ์ศรีกูร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ แสงมหาชัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษากระบวนการบูรณาการหน่วยงาน
ภาครัฐและเอกชนด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (2) เพื่อศึกษา
ปัญหาอุปสรรคของการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้านการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (3) เพื่อศึกษาแนวโน้มและข้อเสนอแนะในกระบวนการ
บูรณาการหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สร้างเป็นรูปแบบกระบวนการบูรณาการที่
เหมาะสม

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative
research) เป็นหลัก โดยแบ่งเป็นการศึกษากระบวนการบูรณาการในระดับมหภาค เพื่อ
บูรณาการยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเชิงลึกโดย
ใช้เทคนิคเดลฟาย (Ethnographic Delphi Futures Research--EDFR) ซึ่งเป็นเทคนิควิธี
รวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารระดับสูง จากหน่วยงานภาครัฐ และ
หน่วยงานภาคเอกชน นักวิชาการด้านการท่องเที่ยว และผู้แทนของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน
จำนวน 30 คน ส่วนการศึกษากระบวนการบูรณาการในระดับจุลภาค ผู้วิจัยศึกษาแบบ

กรณีศึกษา (case study) กรณีศึกษาที่ 1 การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม กรณีศึกษาวัดอรุณราชวรารามราชวรมหาวิหาร กรณีศึกษาที่ 2 การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ กรณีศึกษาชุมชนคลองแสนแสบ และกรณีศึกษาที่ 3 การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ กรณีศึกษาไทยพริวิลเลจ สปา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า รูปแบบกระบวนการบูรณาการมีแนวโน้มความน่าจะเป็นในระดับมากที่สุด คือ ปัจจัยตัวเร่ง (catalyst) การบูรณาการด้านการท่องเที่ยวคือนโยบายของรัฐบาล ส่วนรูปแบบกระบวนการบูรณาการมีแนวโน้มความน่าจะเป็นในระดับมาก คือ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ควรเชื่อมโยงกับนโยบายแผนการตลาดของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และแผนการตลาดของกลุ่ม/สมาคมของเอกชน มีการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีการจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งชาติที่ประธานคณะกรรมการมีความเป็นผู้นำ และมีอำนาจตัดสินใจ และมีการจัดตั้งกองทุนสนับสนุนการท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยตัวเร่ง (catalyst) มี 6 ด้าน คือ สื่อมวลชน ผู้นำในองค์กรหรือท้องถิ่น งบประมาณ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว และภาคเอกชนด้านการท่องเที่ยว โดยโมเดลกระบวนการบูรณาการมี 2 ระดับ คือ “โมเดลกระบวนการบูรณาการระดับมหภาค” เน้นการบูรณาการในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการท่องเที่ยวของหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และ “โมเดลกระบวนการบูรณาการระดับจุลภาค” เน้นการบูรณาการระดับพื้นที่ประกอบด้วย การประเมินความต้องการ (need assessment) การกำหนดเป้าหมาย (setting goals) การกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (identification stakeholder) การกำหนดพันธกิจและภารกิจ (mission and function analysis) กระบวนการมีส่วนร่วม (participation process) การตั้งวัตถุประสงค์ (setting objectives) การบูรณาการแผน responsibilities) การปฏิบัติการ (implementation) การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม (participatory evaluation)

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้ (1) ควรสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (2) ควรจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวแห่งชาติ เพื่อบูรณาการยุทธศาสตร์ แผนงานด้านการท่องเที่ยว (3) ภาครัฐควรกำหนดมาตรฐานและ

สร้างแบรนด์ (branding) ของกรุงเทพมหานคร (4) ควรจัดทำฐานข้อมูลการท่องเที่ยว
และ (5) ควรปรับโครงสร้างองค์กร จากกองการท่องเที่ยว สังกัดกรุงเทพมหานคร
ที่มีฐานะระดับกรม เลื่อนเป็นหน่วยงานในระดับสำนัก

ABSTRACT

Dissertation Title Development Administration in Bangkok Metropolitan
Area: A Study of the Integrated Tourism Strategies

Student's Name Miss Poowanida Kunpalin

Degree Sought Doctor of Philosophy

Major Public Administration

Academic Year 2007

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Uthai Laohavichien Chairperson
2. Asst. Prof. Dr. Thummanoon Pongsrigkul
3. Asst. Prof. Dr. Suwannee Seangmahachai

This research has its objectives as follows: (1) to study the integration process between government agencies and private organizations in promoting tourism of Bangkok Metropolitan; (2) to study the problems and obstacles in relation to the integration process between government agencies and private organizations in promoting tourism of Bangkok Metropolitan; (3) to study the trend and recommendations in relation to the integration process between government agencies and private organizations in promoting tourism in Bangkok Metropolitan, in a view to form a suitable model of integration process.

The data collection in this research adheres mainly to the principle of qualitative research. In studying the integration process at macro level of integrating tourism strategy of Bangkok Metropolitan, the researcher employs the technique of Ethnographic Delphi Future Research (EDFR), which is a technique, in studying data in-depth, of collecting opinion from experts, who are high-ranking administrative executives of the government agencies and those of the private organizations, tourism academics and representatives of various groups in communities, approximately 30 persons. As for study of integration process at micro level, the researcher employs the technique of case study. The first case study is cultural based tourism, which is the case of Wat Arun Ratchawararam Ratchawaramahaviharn; the second case study is nature based tourism, which is the case of Khongsandtao Community; and the third case study is special interest tourism, which is the case of the Thai Privilege Spa.

The study finds that according to expertise comments the model of integration of the highest possibility is the government policy which is a catalyst of tourism integration, like establishing a National Tourism Board with the board chairperson possessing leadership and authority of decision-making; whereas the form of integration of higher possibility is found to be tourism strategies of Bangkok Metropolitan. In this respect, the Bangkok Metropolitan should integrate the marketing plans of the concerned government agencies and those of groups/associations of the private sector into its own plan; brain-storming of people from all concerned parties should be conducted,

and tourism promotion fund should be established. There are six catalysts of tourism integration that need to be concerned; they are public media, change agents such as organization leaders or community leaders, budget, law, concerned regulations, the government tourism agencies and private tourism organizations. The study has also found 2 levels of the integration process models which are macro and micro levels. The Model of Macro Level of Integration Process emphasizes on integrating tourism policies, strategies and plans. The Model of Micro Level of Integration Process consists of need assessment, goals setting, stakeholder identification, mission and function analysis, participation process, objectives setting, integrated planning, responsibilities assignment, implementation and participative evaluation.

The research provides the following recommendations: (1) process of participation of all concerned parties should be established; (2) a National Tourism Board should be established for integration of tourism strategy and planning; (3) the government should provide the standard and build a brand for Bangkok Metropolitan; (4) a tourism database should be set up; and (5) organization structure should be adjusted, namely the Tourism Division under Bangkok Metropolitan should be promoted to an agency of office level.